

LIETUVOS VALDORFO MOKYKLŲ ASOCIACIJA

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai
Stanislava.Strolaite@smsm.lt

2023-05-16

Nr. LVMA/2023/05

DĖL LR ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 28, 42, 43, 44, 66 IR 67 STR. PAKEITIMO

Lietuvos Valdorfo mokyklų asociacija, atstovauja šešias Valdorfo mokyklas, kurios ugdymą grindžia Netradicinio ugdymo koncepcija ir Valdorfo pedagogikos samprata. Dvi mokyklos yra akreditavę vidurinio ugdymo programą ir ugdo mokinius pagal nuoseklią savitą programą nuo pirmos iki dvyliktos klasės.

Džiaugiamės, kad pirmą kartą LR Švietimo įstatyme bandoma apibrėžti, kaip Lietuvoje gali veikti savito ugdymo mokyklos.

Pastebime, kad yra neatitikimų ir neaiškumų naujai atsiradusiose 43 straipsnio 8 ir 11 dalyse. Dalis 8 skyriaus **privalomų mokykloms bendrųjų** kriterijų prieštarauja Netradicinio ugdymo koncepcijos nuostatoms, dalis kriterijų skirta tik valstybinėms ir savivaldybių mokykloms.

Švietimo įstatymo 43 str. 8 dalis	Netradicinio ugdymo koncepcija
1) mokykloje vykdomų programų, išskyrus užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų bendrojo ugdymo programas, mokyklos ugdymo planas atitinka švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintus bendruosius ugdymo planus;	13. Netradicinės bendrojo lavinimo mokyklos dirba pagal savo pačių parengtus ugdymo planus, kurie neprieštarauja bendriesiems ugdymo planams, yra suderinti su mokyklos steigėju, mokyklos dalininkais (fiziniais ar juridiniais asmenimis, jei taip numatyta pasirašytose bendradarbiavimo sutartyse) ir tvirtinami direktoriaus įsakymu. Ugdymo planai gali būti koreguojami per mokslo metus, atsižvelgiant į konkrečius klases poreikius. Bendras mokomųjų dalykų ir atskiram dalykui skiriamų valandų skaičius per visą mokyklos laikotarpį (1–12 klasese) gali ne daugiau kaip 25 procentais skirtis nuo valstybiniuose bendruosiuose ugdymo planuose numatytų dalykų ir atskiram dalykui skiriamų valandų skaičiaus.
2) materialioji aplinka kuriama vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintais švietimo aprūpinimo standartais;	15. Netradicinė mokykla laisvai renka ugdymo metodus ir strategijas, padedančias įgyvendinti užsibrėžtus ugdymo tikslus. Ji gali kurti savitą ugdymo aplinką , rengti ir naudoti savitas mokymo priemonių, ugdymo pasiekimų vertinimo sistemas.
3) mokymosi aplinka mokykloje ir mokinių krūvis atitinka higienos normas ir teisės aktų nustatytus mokinių saugos bei sveikatos reikalavimus, laiduoja švietimo programų vykdymą, ugdymo fizinę ir informacinę aplinką pritaikytą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių;	14. Netradicinės bendrojo lavinimo mokyklos ugdymo proceso organizavimo trukmė (dienos, savaitės ar visų mokslo metų) gali skirtis nuo tradicinės mokyklos ugdymo organizavimo trukmės, tačiau neturi prieštarauti vaikų sveikatos saugos reikalavimams.
4) užtikrinamas mokymosi ir švietimo pagalbos teikimas pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytas tvarkas;	
5) mokinių ugdymo(si) apskaitai ir kitai informacijai tvarkyti švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka dienynai sudaromi elektroninių dienynų pagrindu;	Ar šis kriterijus turi būti švietimo įstatyme?
6) mokyklos vadovo, mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų turimas išsilavinimas ir kvalifikacija atitinka šiame įstatyme ir švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus reikalavimus, <i>mokyklos vadovo pavaduotojų</i>	Nevalstybinėse mokyklose valdymo forma ir pareigybės nustatomos pagal įstaigos teisinę formą, pvz. pagal Viešųjų įstaigų įstatymą. Nėra aišku, ar šio kriterijaus 2 dalis turi būti taikoma

LIETUVOS VALDORFO MOKYKLŲ ASOCIACIJA

<i>ugdymui ir (ar) ugdymo skyrių vedėjų išsilavinimas atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme nustatytus reikalavimus;</i>	nevalstybinėms mokykloms.
7) mokinių skaičius valstybės ir savivaldybės mokyklos klasėse atitinka leistiną mažiausią ir (arba) didžiausią mokinių skaičių, nustatytą Vyriausybės, atsižvelgiant į bendrojo ugdymo programos lygmenį, mokinių individualių ugdymosi poreikių tenkinimą, mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius, Vyriausybės nustatytus klasių jungimo principus ir siekiant valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų naudojimo ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo;	Šis kriterijus netaikomas nevalstybinėms mokykloms.
8) mokinių skaičius valstybės ir savivaldybės mokykloje atitinka leistiną mažiausią mokinių skaičių, nustatytą Vyriausybės, atsižvelgiant į mokyklos tipą, paskirtį, sąlygų sudarymą užtikrinti užsienio kalbų, pasirenkamųjų dalykų, neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimų pasiūlą, tenkinančią individualius mokinių ugdymosi poreikius, valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų naudojimo ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.	Šis kriterijus netaikomas nevalstybinėms mokykloms.

2021 m. gruodžio 22 d. buvo pakeistos Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklės. **Buvo išimtas 23.4.2.straipsnis:** „savitos pedagoginės sistemos mokyklos (Valdorfo, M. Montessori, Š. Suzuki, tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos ar kita) skirtos 7 (6)–18 metų mokiniams mokytis pagal bendrąją pradinio, bendrąją pagrindinio ir **bendrąją vidurinio ugdymo programas** ar 11–18 metų mokiniams – pagal bendrąją pagrindinio ir **bendrąją vidurinio ugdymo programas** arba mokyklos parengtas pradinio, pagrindinio ir **vidurinio ugdymo programas**; ugdymas grindžiamas švietimo ir mokslo ministro tvirtinama savitos pedagoginės sistemos samprata.“

Šio straipsnio pašalinimas prieštarauja Netradicinio ugdymo koncepcijai ir dabar siūlomam Švietimo įstatymo 43 str. 11 skyreliui, nes nebeleidžiama mokiniams mokytis pagal savitos pedagoginės sistemos sampratą baigiamosiose 11-12 klasėse.

Siūlome:

1. Švietimo įstatyme ir poįstatyminiuose dokumentuose **įtvirtinti galimybes veikti mokykloms, grindžiančioms ugdymą Netradicinio ugdymo koncepcija ir savito ugdymo samprata:** ugdyti pagal savitas programas, savitą ugdymo planą, savitą pasiekimų vertinimo sistemą visus 12 metų.

2. Švietimo įstatyme nevalstybinėms savito ugdymo mokykloms **netaikyti reikalavimo atitikti visus bendruosius kriterijus:**

11. Mokykla ugdymą grįsti netradicinio ugdymo koncepcija, patvirtinta švietimo, mokslo ir sporto ministro, ir savita pedagogine sistema ar įgyvendinti jos elementus gali, jeigu atitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytus bendruosius kriterijus ir šiuos specialiuosius kriterijus...

Pagarbiai

Lietuvos Valdorfo mokyklų asociacijos
valdybos pirmininkė

Aušra Puskunigienė